

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. VI. Colloquia cum Calvinisticis Ministris nectit: unum ex iis convertit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

„ suscipi de conditionibus nobis ferendis. Si in
 „ re tanti momenti venire in colloquium detre-
 „ ctaverint, ea res indicio erit, metuere illos mi-
 „ rum in modum impressionem Catholicam, ne-
 „ putare se tanto oneri ferendo pares esse posse.
 „ Nos rei eventum expectamus, erecto, quæ Do-
 „ mino Deo sit gratia, & fidenti pectore.

CAPUT VI.

*Colloquia cum Calvinisticis Ministris ne-
 cit : unum ex iis convertit.*

QUI certamen forte dat justis ut vincant, ex Sapi-
 entis effato, (a) eam mentem iniecit magno
 nimo illi militiae suæ antesignano, ut Calvinistico
 Ministrosurgeret ad certamen, nihil familiaribus
 eorum dolis, nihil malitiosis machinationibus au-
 vi deterritus. Videbar siquidem fore, ut si, quod
 sperabat, principes factionis, nihil eorum auctori-
 tatem reveritus, profligasset, letalis heterodoxia
 ex populorum mentibus evelleretur, loliumque
 hæreseos cederet frumento orthodoxæ fidei, quod
 hinc non mediocria incrementa captura esset. E-
 cessit feliciter suscepti consilii ratio : mirati enim
 vehementer ii, quorum res agebatur, vel fidentiam
 Catholici Ecclesiastæ, vel Ministrorum suorum
 timiditatem, qui haud obscure certamen cum tanto
 generoso adversario refugerent ; de illorum per-
 tia minùs magnifice sentire cœperunt.

„ Instat eò acriùs Vir Dei : &, Duorum alio-
 „ rum, inquit, faciendum vobis, ut aut me redde-
 „ guatis, si mentior ; aut eam ipsam doctrinam

(a) Sap. 10.

quam propono amplectamini. Quid faciant se-
 ctariorum primipili, loco tam lubrico? Præ se fe-
 runt conventuros se ad publicam disputationem:
 convenitur de die: invitantur non modò oppida-
 ni, sed etiam Gebennenses. Ac Franciscus quidem
 adfuit non modò ad diem, sed etiam ad momen-
 tum præstitutum: consecuta multitudo tam in-
 gens, ut ad hominum decem millia convenisse pu-
 tata sit. Expectabantur avidè Ministri futuri, pars
 magna certaminis: sed nequicquã: homines & in-
 docti, & malè sibi conscii, tam vim acerrimi adver-
 sarii, quàm suam ipsorum tenuitatem reformidan-
 tes, ut metum suum aliquo obtentu tegerent, causa-
 ti sunt, idcirco adesse se non posse, quòd faculta-
 tem conveniendi à Serenissimo Allobrogum Du-
 ce non haberent. At inutile effugium fuit: ad cer-
 tamen descendere oportuit denique: nam Fran-
 ciscus viam omnem evadendi præclusurus, ad Gu-
 bernatorem adit, facultatèmq; congregiendi ob-
 tineret continuò: & quoniam moras adhuc necte-
 bant Ministelli, exponit, demonstratque pro con-
 cione, quæ obtenderent isti suæ fugæ haud valen-
 tissimi pugiles, futilia esse, quandoquidem ne ob-
 tentâ quidem facultate, se sisterent. Hic verò at-
 toniti miseri, timentèsque meritò ne tam multo-
 rum ad sanctam Ecclesiã reditu, existimatio-
 ne ibidem partâ paulatim exciderent; simulant
 denuo, constitutum sibi esse ad certamen descen-
 dere. Verùm, ne tunc quidem periculosa aleæ
 committere sese auli sunt, retrahente formidine.
 Quâ tam præclarâ occasione utendum tempesti-
 vè ratus illustris Ecclesiastes, postquam Ministro-
 rum

90 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
rum ignaviam, simulationemque posuerat ob o-
culos, ad frequentem concionem dixit singulari
quadam verborum ubertate & copiâ, nec minori
robore rationum, de errore illo Calvinî, tam exi-
tioso, quàm cum sana sanctæ Ecclesiæ doctrina
pugnante, Scripturam solam ad sempiternam sa-
lutem sufficere, in eâque sola reperire quemque
posse, suæ fidei analysim: quod falsissimum esse
tam luculentè demonstravit, ut adstantium Calvi-
nistarum compluribus dubitationem injecerit:
cùm præsertim viderent eum perstare in proposito
congregandi cum Ministris: quam rem eò usque
urfit, ut Gebennam eo animo, eoque consilio se
contulerit, malas bestias ad ipsa usque cubilia in-
vestigaturus. Tam inexpectatus adventus Do-
ctoris Catholici eò usque perculit eos qui in ca-
thedra pestilentiæ sedebant, ut è toto numero re-
pertus unus sit, qui (magno suo fructu) decertare
cum Francisco auderet; is, ut pertinacissimus non
erat, agnitâ, vi argumentorum, veritate, dedit ma-
nus, palamque contestatus est, Romanam Eccle-
siam & vera docere, & esse sanctam: quæ quidem
professio vitâ ipsi sterit: nam ubi primùm sectarii
de serâ ipsius ad eandem Ecclesiam conversione
cognoverunt, continuè ad tribunal tractum, ca-
pitis condemnaverunt: felicem utique ac fortu-
natû, qui sanctæ fidei juxtâ, & divini amoris victi-
ma, Martyr occubuerit eâ ipsâ die quâ professus
orthodoxum fuerat, & uno eodemque momen-
to victoriam reportârit & triumphum. Ita por-
tu & cum S. Paulo gloriari, immolari se, & fieri sacrifi-
cium

ficiū Dei : habere enim se sursum, summum Sacerdotem qui se offerret, qui se prior, victima fuisset.

Ceterū, Illustrissimus Episcopus Gebennensis supra quam dici queat, exhilaratus de secundis rumoribus, qui longè lateque spargebantur de factis dictisque illius quem miserat, certum hominem ad Franciscum allegavit, qui suo nomine ipsi gratularetur de faustissimo successu Apostolicæ expeditionis: adoprare se eum loco filii; acquiescere se in eo, tanquam in baculo suæ senectutis; summam se, atque unicam consolationem ex eo capere: comprecari se Dominum Deum, ipsi uberrimam benedictionem è cælo largiretur: se quidem impertiri suam abundè,

At modestus servus Dei, ad eum vicissim literas plenissimas observantiæ misit, in hunc modum:
 Aequissimum est, Præsul Illustrissime, rationem tibi à me reddi eorum quæ hîc gessi, quæque pergo gerere. Id verò non possum aptius perficere, quàm si te ad Epistolas S. Pauli rejecero; ibi descripta cuncta nostra reperies. Ego quidem indignissimus sum, qui cum tãto Apostolo comparer: verùm, nihilo seciùs Deus supremus opifex meâ infirmitate, quibus viis novit, utitur ad suam gloriam. Ea potest esse precum tam præsulis efficacitas, ut mihi ab eodem summo Deo obtineant id quod nunquam promerebor: peccator enim sum, & planè indignus donis, quæ idem benignissimus parens in me confert.

CA-